

Antonie (Tonička) Hofmanová (1923 – 2009)

Dlouholetá členka Sekulárního řádu svatého Františka, katechetka, ošetřovatelka, členka jocistických kroužků, držitelka záslužného kříže „Pro Ecclesia et Pontifice“, politická vězeňkyně, spisovatelka:

„Já bych chtěla, Pane Ježíši, taky něco pro víru vytrpět, jenomže mám smůlu. Náš národ neklesne, aby kvůli tomu zavíral, a já to nebudu moct prožít.“

Byla středa 13. června 1923 a manželům Hofmanovým se v podkrkonošské vesničce Horní Branná narodila dcerka Tonička. Rodina nebyla nijak zvlášť bohatá, otec byl ruční tkadlec, který v létě i s manželkou pracoval u sedláka, hospodařil na svém skromném hospodářství a choval dvě kravky. Oběma rodičům se posléze narodily ještě dvě dcery – Anna a Marie, která ale zemřela ve věku osmi let na záškrtovou obrnu. Především v zimě trávila celá rodina většinu času v jedné místnosti.

Toničku odmala bavilo psaní – často psala slohy za své spolužáky, kteří jí na oplátku pomáhali v matematice. Vychodila devět tříd obecné a měšťanské školy v Horní Branné, potom přišla okupace. Horní Branná ležela ještě v protektorátu, sousední Dolní Branná ale již po Mnichovu připadla říši. Děti pomáhaly rodičům na poli, vydělávaly svážením mléka do mlékárny a v zimě obrubovaly kapesníky. Tonička si šetřila a toužila jít na studia. To jí umožnil její strýc, který pracoval v pražském Melantrichu. Během druhé světové války tedy Antonie začala navštěvovat obchodní školu v Praze a složila státní zkoušku z těsnopisu. V Praze ji však více zaujalo něco jiného – začala se zajímat o klášterní život a dostala se do kontaktu s katolickou akademickou mládeží. Protože vysoké školy byly zavřené, mnoho studentů vyučovalo náboženství, což Toničce imponovalo. Nakonec složila příslušné zkoušky a získala povolení učit náboženství. To už bylo na samém konci války. V prosinci 1952 byla zatčena a o necelý rok později odsouzena v procesu "Hofmanová a spol." k šesti letům odnětí svobody. Důvodem bylo, že se snažila vychovávat mládež k životu podle křesťanských zásad, zvláště pak za šíření myšlenky jocismu (křesťanského dělnického hnutí z Francie) mezi mladými v Podkrkonoší. Vězení snášela velmi statečně. Po návratu z vězení nacházela obživu jen velmi těžko. Prošla řadou různých profesí, například vykonávala několik let pomocné práce v jilemnické nemocnici a nakonec zakotvila jako ošetřovatelka v dětské léčebně v Janských Lázních. Tam sloužila těm nejmenším celých Antonie (Tonička) Hofmanová (1923 – 2009) třiaadvacet let.

Koncem 70. let se přestěhovala do Jilemnice, kde zakoupila starý domek, který pojmenovala po vzoru blahoslavené Zdislavy Zdislavínem. Tady se začali scházet mladí věřící – v dobách socialismu přímo konspirativně. Tonička se jen usmívala: „Jen jednou, když tu bylo rekordních osmdesát lidí, jsem se už modlila, ať další nechodí. Přece estébáci nejsou tak hloupí – otevrou dveře a uvidí v síni tolik bot..“ Tak pokračovala v naplňování svého celoživotního poslání - předávat víru druhým, zvláště mladým, svědčit o Bohu vlastním životem a vytvářet kolem sebe společenství.

Tonička píše:

„V Jilemnici ve Zvědavé uličce, v nebezpečné době, za komunismu se začala scházet mládež. Do velké světnice horské chalupy se jich hodně vešlo, i když někteří s flétničkou v ruce museli posedávat po zemi. Nejradošnější chvíle byly v den před Štědrým dnem. Vešel se sem i betlém a stromeček tu zavoněl, ověšen ozdobami z korálek i z barevných papírů. Dvakrát za měsíc se tu četlo Slovo života, věta z Písma svatého, aby evangelium naplňovalo každodenní život. Zde si mladí vyprávěli své zkušenosti s evangeliem, a tak se vzájemně sblížovali a radovali se i z různých dobrodružství, která tím vznikala. Nastal nedostatek kněží, ale toto společenství tím netrpělo. Z Přířovic sem pravidelně dojížděl P. Mirek Šimáček, někdy i P. Pavel Jančík, ale i P. Pavel Rousek také přijel a i P. Ladislav Kubiček a od Bělohradu P. Josef Kajnek, dnešní biskup. Tradice setkání tu stále pokračuje, i když s jinými zkušenostmi a s technickými pomůckami a s dalšími kněžími.

V tomto podhorském kraji prostoupeném i pohraničními oblastmi byla v době komunismu pozavírána mládež pro náboženství nazvaném nedovolené sdružování. Ani jejich modlitby ve vězení za mládež nezůstaly před Bohem nevyslyšeny. Dnes se tyto bývalí vězňové ve svém stáří ještě rádi sejdou ve Zvědavé uličce. Kéž by žádný občan v Jilemnici nebyl opuštěn, má možnost se zapojit do modlitební skupinky, nebo do třetího řádu sv. Františka či Dominika. Kdo rád zpívá, dvakrát se modlí, říká se lidově.“

Vše, co z ní vyzařovalo, bezprostřednost a humor, který ji neopouštěl ani ve vězení, ani v posledních dnech pozemského života, bylo plodem její hluboké víry v Boha, kterým je Láska. Členkou Sekulárního františkánského řádu byla dlouhých 62 let. Napsala také několik knih, nejznámější jsou její autobiografie „Žijeme jen jednou“ a „Svoboda v nesvobodě“ o létech prožitých v komunistickém vězení. Můžeme připomenout i další její dílka, jako např. Kapky vody, Šli zemí jako my, Páter Fouk, Lázně uvnitř, Květ pro krále nebo Musíme projít. V roce 2007 obdržela ocenění záslužným křížem „Pro Ecclesia et Pontifice“, které jí udělil papež Benedikt XVI. a také pamětní medaili města Jilemnice za aktivní odpor proti komunistickému režimu.

Zemřela v Jilemnici dne 16. června 2009 ve věku 86 let. Její poslední telefonát v životě, těsně před smrtí, byl s biskupem Karlem Otčenáškem, se kterým se znala z vězení, a který ji na věčnou cestu ještě požehnal. Spočinula na místním hřbitově v Horní Branné a očekává Den vzkříšení.

Královéhradecké studio Radia Proglas Vojtěch o Toničce Hofmanové zpracovalo trilogii, která byla vysílána v rámci cyklu Dotýkání světla. Všechny tři díly je možné si poslechnout kdykoli z audioarchivu Radia Proglas na těchto stránkách: <http://www.proglas.cz/audioarchiv.html>

Martin Weisbauer OFS
MBS Hradec Králové